

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Інститут міжнародних відносин
Кафедра міжнародної інформації**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

для студентів

галузь знань	29 Міжнародні відносини	
спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	
освітній рівень	магістр	
освітня програма	Міжнародні комунікації	
вид дисципліни	обов'язкова	
	Форма навчання	Денна
	Навчальний рік	2021/2022
	Семестр	1
	Кількість кредитів ECTS	4
	Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
	Форма заключного контролю	екзамен

Викладачі: Кучмій О.П.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.

КИЇВ – 2021

ВСТУП

1. Мета дисципліни – підготовка студентів до ефективних контактів на рівні як повсякденного міжособистісного спілкування, міжкультурної комунікації, так й на рівні професійної компетенції роботи у міжнародних компаніях та спілкування з представниками інших держав.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни

1. *Знати* зміст основних понять і термінів теорії комунікації; сутність концепцій впливу культурного чинника на міжнародні відносини; типологію та особливості сучасних зовнішньополітичних комунікативних технологій, типи, види, форми міжнародних конфліктів та мет одів їх врегулювання.

2. *Вміти* застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях взаємодії у різних сферах міжнародного співробітництва; вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжнародної комунікації.

3. *Володіти елементарними навичками та* прийомами комунікативної поведінки в різних сферах суспільного життя.

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Міжкультурні комунікації» присвячена вивченню концептуальних та методологічних засад міжкультурних комунікацій, а також опануванню практичних навичок спілкування і взаємодії у сучасному багатокультурному середовищі. В рамках навчального курсу розглядаються такі питання: комунікативний вимір теорії і практики міжкультурних комунікацій, базові категорії культури, особливості сприйняття культурних відмінностей у процесі міжкультурної взаємодії, практика міжкультурної комунікації і засвоєння чужої культури, формування міжкультурної компетентності, прикладні аспекти міжкультурної комунікації, міжкультурна взаємодія у сучасних міжнародних відносинах, глобальні, регіональні і національні стратегії міжкультурного співробітництва. Значна увага в рамках дисципліни приділена аналізу конкретних прикладів міжкультурної взаємодії у політичному і бізнесовому середовищі.

4. Завдання (навчальні цілі) – засвоєння студентами глибоких знань та набуття практичних навичок у сфері міжкультурних комунікацій, можливостей застосування набутих навичок на практиці в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії, а також попередження та врегулювання культурних конфліктів. Вивчення навчальної дисципліни «Міжкультурні комунікації» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Міжнародні комунікації» спеціальності 291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, зокрема:

- ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ФК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.
- ФК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

- ФК14. Здатність застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Розуміти зміст основних понять і термінів міжкультурної комунікації	Лекційні та семінарські заняття, ведення предметних дискусій, завдання самостійної роботи	Усні опитування, оцінювання якості виступів, оцінювання активності і якості участі в дискусіях, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
1.2	Знати концептуальні та прикладні аспекти міжкультурних комунікацій	Лекційні та семінарські заняття, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, оцінювання якості виступів, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
1.3	Знати типи, види, форми, моделі, структурні компоненти міжкультурної комунікації	Лекційні та семінарські заняття, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, оцінювання якості виступів, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
1.4	Знати базові категорії культури та особливості їх впливу на ефективність процесу міжкультурної комунікації	Лекційні та семінарські заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, індивідуальне письмове завдання з аналізом зібраних статистичних та фактологічних даних, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, участь в індивідуальних та групових міні-дослідженнях, підготовка презентацій та їх захист, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи, якості виконання письмових робіт	5
1.5	Розуміти сутність концепцій міжкультурної взаємодії у сучасних міжнародних відносинах	Лекційні та семінарські заняття, обговорення практичних ситуацій, індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, оцінювання якості виступу на семінарському занятті, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5

1.6	Знати природу міжкультурних нерозуміннь й конфліктів і засоби виходу з них	Лекційні та семінарські заняття, ведення предметних дискусій, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, оцінювання якості виступу на семінарському занятті, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
1.7	Розуміти особливості субкультур та культур націй і народів світу для досягнення взаєморозуміння й позитивного результату у міжкультурних контактах	Лекційні та семінарські заняття, ведення предметних дискусій, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, оцінювання якості виступу на семінарському занятті, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
1.8	Знати методи й прийоми досягнення позитивного результату міжкультурної комунікації	Лекційні та семінарські заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), рольові ігри, індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, індивідуальне письмове завдання з аналізом зібраних статистичних та фактологічних даних, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, участь в індивідуальних та групових міні-дослідженнях, підготовка презентацій на запропоновані теми та їх захист, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	5
2.1	Вміти застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії;	Семінарське заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), рольові ігри, індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, індивідуальне письмове завдання з аналізом зібраних статистичних та фактологічних даних, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, участь в індивідуальних та групових міні-дослідженнях, підготовка презентацій на запропоновані теми та їх захист, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи, якість виконання письмових робіт	15
2.2	Вміти дотримуватися толерантного ставлення до інших культур та їх представників;	Семінарське заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), рольові ігри, індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, індивідуальне письмове завдання з аналізом зібраних статистичних та фактологічних даних,	Оцінювання активності і участі в дискусіях, участь в індивідуальних та групових міні-дослідженнях, підготовка презентацій на запропоновані теми та їх захист, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи, оцінювання якості виконання письмових робіт за критеріями: актуальність, практична значущість,	10

		завдання самостійної роботи	особистий внесок автора, обґрунтованість, якість написання, оформлення	
2.3	Вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації;	Семінарське заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), аналіз статей із англomовних фахових видань, завдання самостійної роботи	Оцінка якості підготовки презентацій на запропоновані теми з оцінюванням якості й адекватності поданого матеріалу, оцінка якості письмових робіт за критеріями: актуальність, практична значущість, особистий внесок автора, обґрунтованість, якість написання, оформлення, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи	10
2.4	Вміти застосовувати навички, що уможливають попередження та усунення культурних конфліктів.	Семінарське заняття, обговорення практичних ситуацій (кейсів), рольові ігри, індивідуальні та групові презентації, ведення предметних дискусій, індивідуальне письмове завдання з аналізом зібраних статистичних та фактологічних даних, завдання самостійної роботи	Оцінювання активності і участі в дискусіях, участь в індивідуальних та групових міні-дослідженнях, підготовка презентацій на запропоновані теми та їх захист, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи, оцінювання якості виконання письмових робіт за критеріями: актуальність, практична значущість, особистий внесок автора, обґрунтованість, якість написання, оформлення	10
3.1	Брати участь або організувати обговорення проблем у сфері міжкультурних комунікацій	Семінарське заняття, ведення предметних дискусій, обговорення практичних ситуацій (кейсів)	Оцінка активності й участі в обговоренні різних питань міжкультурних комунікацій	5
4.1	Самостійно виконувати аналітичне дослідження з тематики міжкультурних комунікацій, формулювати рекомендації щодо врегулювання міжкультурних конфліктів	Виконання індивідуальних аналітичних робіт	Оцінка якості виконання завдання та його презентації на заняттях за критеріями ефективності, самостійності, обґрунтованості, повноти, візуалізації	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
	Програмні результати навчання (назва)													
ПРН5. Знати і розуміти природу, форми і способи реалізації міжнародних і міжкультурних комунікацій.	+	+	+	+	+	+					+			
ПРН16. Планувати та здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій з використанням сучасних наукових методів, збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати.									+	+	+	+		+
ПРН17. Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах						+	+	+	+		+			+
ПРН20. Розробляти стратегії комунікації для різних акторів міжнародних відносин, в тому числі у контексті створення позитивного іміджу і репутації.							+	+	+		+	+		
ПРН22. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	+				+	+					+		+	+

7. Схема формування оцінки: Робота студентів впродовж семестру оцінюється за 100-бальною шкалою, що включає роботу впродовж семестру та складання екзамену.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання

- 1) відповіді на семінарських заняттях, доповнення або участь у дискусіях,
- 2) робота з практичними ситуаціями (кейсами),
- 3) рольові ігри,
- 4) підготовка та презентація особистих і групових проєктів,
- 5) виконання самостійних робіт, які окремо не оцінюються, але їх проблематика вноситься до переліку питань для модульного і семестрового контролю,
- 6) виконання індивідуальних аналітичних робіт на запропоновані теми з оцінюванням якості і адекватності поданого матеріалу,
- 7) написання модульних контрольних робіт.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі теоретичного засвоєння матеріалу з усіх розділів дисципліни, передбачених робочою навчальною програмою.

Курс складається з двох змістових модулів. Підсумкова кількість балів за семестр виставляється як середньозважене оцінок за обидва модулі та оцінки за іспит.

На семінарські заняття студенти виконують теоретичні або практично-орієнтовані завдання, які оцінюються максимум у 10 балів (пороговий рівень позитивної оцінки – 5 балів).

В рамках дисципліни передбачено виконання 2 індивідуальних аналітичних робіт на запропоновані теми, що оцінюються максимум у 5 балів (пороговий рівень позитивної оцінки – 2 бали).

МКР оцінюється максимум у 20 балів (пороговий рівень позитивної оцінки – 6 балів) і передбачає детальний аналіз теорії і практики міжкультурних комунікацій за чітко визначеною структурою.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 31 жовтня 2010 року.

- підсумкове оцінювання:

Дисципліна завершується іспитом. Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 20 балів. Для допуску до екзамену студент повинен мати обов'язково по 2 результативні відповіді на семінарському заняття у кожному зі змістовних модулів, 2 індивідуальні роботи та 2 модульні контрольні роботи, оцінені не нижче порогового рівня мінімальної позитивної оцінки. Оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум для допуску до іспиту обов'язково проводиться контрольна робота по всіх темах дисципліни, що оцінюється максимум у 60 балів, при цьому попередньо набрані бали анулюються.

	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Мін. – 18	Макс. – 45	Мін. – 18	Макс. – 55
Робота на семінарських заняттях, доповнення або участь у дискусіях	10	20	10	30
Виконання індивідуальних аналітичних робіт на запропоновані теми	2	5	2	5
Модульна контрольна робота	6	20	6	20
Підсумкове оцінювання у формі іспиту	Мін. – 24 Макс. – 40			

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
	60 %		40 %	100 %
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	45	55	40	100
	$k_I=0,6$			

Розрахунок підсумкової оцінки за семестр (зваженої):

$$PO = (3M_1 + 3M_2) \times k_I + Ispit.$$

7.2 Організація оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення кожного змістового модуля у письмовій або змішаній формі (письмова робота і онлайн-тест).

Підсумкове оцінювання (у формі іспиту) здійснюється у вигляді комплексної екзаменаційної роботи і передбачає написання повної письмової відповіді на питання з різних тем дисципліни.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1				
1.	Вступ Тема 1. Комунікативний вимір теорії і практики міжкультурних комунікацій. Теоретичні та методологічні засади міжкультурних комунікацій	2	2	6
2.	Тема 2. Базові категорії культури. Міжнародна практика міжкультурних комунікацій: case study	2	4	8
3.	Тема 3. Сприйняття культурних відмінностей у процесі міжкультурної взаємодії. Практика міжкультурної комунікації і засвоєння чужої культури. Формування міжкультурної компетентності	2	4	10
4.	Модульна контрольна робота 1		2	10
Змістовий модуль 2				
7.	Тема 4. Міжкультурна взаємодія у сучасних міжнародних відносинах. Міжнародний культурний обмін. Глобальні, регіональні і національні стратегії міжкультурного співробітництва. Зовнішня культурна політика. Культурна дипломатія	2	4	10
	Тема 6. Кроскультурний менеджмент. Кроскультурна поведінка у бізнесі. Вплив культурного чинника на поведінку споживачів. Культурні особливості рекламної діяльності компаній на ринках країн і регіонів світу.	2	2	8
8.	Тема 7. Культурні війни. Використання культурного, релігійного та мовного чинників у сучасних інформаційних та гібридних конфліктах.	2	2	10
9.	Тема 8. Культура в інформаційному суспільстві. Культурні особливості переходу до інформаційного суспільства.	2	4	8
11	Модульна контрольна робота 2		2	10
Всього		14	26	80

Загальний обсяг - **120** год. , в тому числі:

Лекцій – **14** год.

Семінари – **26** год.

Самостійна робота - **80** год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Баришников Н.В. Основы профессиональной межкультурной коммуникации. Учебник. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2018. – 368 с.
2. Боголюбова Н.М. Міжкультурна комунікація. К., 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiya. Дата звернення: 8.08.2021
3. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации: ученик для вузов [Текст] / под. ред. А.П.Садохина. – https://nashaucheba.ru/v1393/%D0%B3%D1%80%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%86%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D1%82.%D0%B3.,_%D0%BF%D0%BE%D0%BF%D0%BA%D0%BE%D0%B2_%D0%B2.%D0%B4.,_%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%B8%D0%BD_%D0%B0.%D0%BF._%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8B_%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B9_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8. Дата звернення: 8.08.2021
4. Гузикова, М. О., Фофанова П. Ю. Основы теории межкультурной коммуникации: [учеб. пособие] / М. О.Гузикова, П. Ю. Фофанова ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. — Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2015. — 124 с.
5. Інтерактивний портал дослідження культур Г. Хофстеде [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://geerthofstede.com/geert-hofstede-biography/publications/> Дата звернення: 8.08.2021
6. Кучмій О.П. Культурна дипломатія // Зовнішньополітичні комунікативні технології. Підручник / Макаренко Є.А., Рижков М.М, Кучмій О.П. та ін.. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 416 с.
7. Кучмій О.П. Міжкультурне співробітництво в системі міжнародних відносин: Монографія / О.П.Кучмій. – К.: ІМВ, 2006. – 154 с.
8. Портал ЮНЕСКО [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://ru.unesco.org/themes/ohrana-naslediya-i-razvitie-tvorcheskogo-potenciala>. Дата звернення: 8.08.2021
9. Cultural Routes of the Council of Europe [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes>. Дата звернення: 8.08.2021
10. Culture in the European Union [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://europa.eu/european-union/topics/culture_en. Дата звернення: 8.08.2021

Додаткові:

1. Гестеланд Ричард Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе. Маркетинговые исследования, ведение переговоров, менеджмент в различных культурах. 3-е изд. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. — 189 с.
2. Глібова С. О. Культурна дипломатія Італії / С.О. Глібова // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки» / За заг. ред. В. Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С. 88–95.
3. Дневник межкультурного общения. Введение – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://rm.coe.int/-/168089eb7f>. Дата звернення: 8.08.2021
4. Доценко І. В. Культурна дипломатія федеративної республіки Німеччини: еволюція та практика реалізації сучасних пріоритетів / І.В. Доценко // Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць.- К., 2021. Випуск 160 (№ 1-2) Ч. 3. Політичні науки. – С. 18-23
5. Європейський Союз: економіка, політика, право. Енциклопедичний словник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – 368 с.
6. Інноваційна дипломатія ХХІ століття: Колективна монографія / Є.А. Макаренко М.М. Рижков, М.А. Ожеван та ін. – К.: Центр вільної преси, 2012 р. – 408с.
7. Кучмій О.П. Культурна дипломатія // Комунікативні тренди міжнародних відносин. Колективна монографія / Макаренко Є.А., Рижков М.М. Кучмій О.П. та ін. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 614 с.
8. Льюис Р.Д. Деловые культуры в международном бизнесе. От столкновения к взаимопониманию [Текст] / Р.Д. Льюис; [пер. с англ. Т.А. Нестика]. – М.: Дело, 1999. – 456 с.
9. Марусинець М.М. Міжнародні мережі угорських культурних центрів як платформи культурної дипломатії / М.М. Марусинець // Міжнародні відносини Серія «Політичні науки»: матеріали конференції. – 2019. - № 21 [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3931/3584. Дата звернення: 8.08.2021
10. Межкультурная коммуникация в условиях глобализации: учеб. пособ. [Текст] / В.С. Глаголев, Н.И. Бирюков, Н.Н. Зарубина, Т.В. Зонова, А.Н. Самарин, М.В. Силантьева. – М.: Проспект, 2015.– 200 с.
11. Мілютіна К.Л., Максимов М.В. Психологія міжкультурної комунікації. – К., 2014. С.5-14. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.uaped.com/files/psychology_verstka_small-1.pdf. Дата звернення: 8.08.2021
12. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник / укл. Попович М.М. – Чернівець. нац. ун-т, 2012. – 160 с.
13. Теория межкультурной коммуникации : учебник и практикум для академического бакалавриата / под общ. ред. Ю. В. Таратухиной и С. Н. Безус. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 265 с.
14. Тромпенаарс Ф., Хампден-Тернер Ч. 4 типа корпоративной культуры. М.: Попурри, 2012. – 528 с.

15. Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. 10 статей/ 3 одноосібні Макаренко Є.А., Кучмій О.П., Ожеван М.А., Даниленко С.І. та інші (всього 3 особи) Харків: Фоліо, 2013. – 600 с.
16. Cultural diplomacy platform [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://www.cultureinexternalrelations.eu/>. Дата звернення: 8.08.2021
17. European Parliament committees. Culture and education // Europarlament [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/cult/home.html>. Дата звернення: 8.08.2021
18. International cultural co-operation // Compendium of Cultural Policies & Trends [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.culturalpolicies.net/database/search-by-country/country-profile/category/?id=30&g1=2>. Дата звернення: 8.08.2021
19. Strategic framework for the EU's cultural policy // The European Commission [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ec.europa.eu/culture/policies/strategic-framework-eus-cultural-policy>. Дата звернення: 8.08.2021